

Indenrigs- og Socialministeriet
Børn, Socialøkonomi
J.nr. 2008-6227
Tra, bea

8. juni 2009

Bilag til SOU alm. del spørgsmål 432: Talepapir fra samrådet torsdag den 4. juni 2009 om samrådsspørgsmål AD, AE og AF.

DET TALTE ORD GÆLDER

Oversigt over samrådsspørgsmål

Samrådsspørgsmål AD:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan kommunernes praksis for udregning af fripladser afhængig af, om forældrene benytter private eller kommunale daginstitutioner, hænger sammen med princippet om, at der skal være fri og lige adgang til danske daginstitutioner.”

Samrådsspørgsmål AE:

”Er det efter ministerens opfattelse hensigtsmæssigt, at kommunernes praksis resulterer i stor social skævvridning, hvis valg af private institutioner betyder, at forældre med et årligt indkomstniveau under 143.001 kr. mister fuld friplads?”

Samrådsspørgsmål AF:

”Er det efter ministerens opfattelse ønskværdigt, at danske daginstitutioner kan opdeles i A og B institutioner, så velstående familier benytter én type institutioner mens mindre velstående familier er henvist til at vælge andre daginstitutioner?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Pernille Vigsø Bagge (SF).

Besvarelse af samrådsspørgsmålene

SVAR:

Spørgsmål AD, AE og AF omhandler det samme emne, og jeg vil derfor gerne besvare de tre spørgsmål samlet.

Når kommunerne beregner økonomisk fripladstilskud til dagtilbud, gør de det ud fra de retningslinjer, der fastsættes gennem dagtilbudsloven og den tilhørende bekendtgørelse.

Både fripladsskalaen og den måde indkomster opgøres på, følger ét grundlæggende regelsæt. Disse regler er ens for alle dagtilbud.

Der er forskellige regler for, hvordan den tilskudsberettigede takst opgøres. Forskellen er ikke knyttet op på, om en institution er offentlig eller privat, men derimod om kommunen har indgået en aftale med institutionen.

I de private tilbud, hvor kommunen gennem aftale har indflydelse på udgifter og takster, vil familier med fuld økonomisk friplads være fritaget for egenbetaling. Dette gælder alle de selvejende institutioner og private puljeordninger.

I de privatinstitutioner, der er omfattet af en godkendelsesmodel, gives det økonomiske fripladstilskud ud fra et gennemsnit af taksterne i de alderssvarende tilbud i kommunen. Hvis institutionen så har en højere eller lavere takst end de tilsvarende kommunale og selvejende tilbud, ja så kan forældrenes betaling blive både højere og lavere.

For en yderligere redegørelse af regelgrundlaget og de beregningsregler, der gælder for henholdsvis privatinstitutioner og kommunale dagtilbud, kan jeg henvise til besvarelsen af spørgsmål 332.

Det strider efter min vurdering ikke imod ønsket om lige adgang til de danske daginstitutioner, at der anvendes disse regler for fripladstilskud.

For at blive godkendt som privatinstitution, skal institutionen leve op til de indholdskrav, der er fastsat i loven. Privatinstitu-

tioner skal blandt andet leve op til de krav, som kommunen stiller til sine egne institutioner.

Derimod har kommunen ingen indflydelse på taksten i privatinstitutionen. Den fastsætter institutionen selv.

Og kommunen kan ikke anvise plads i en privatinstitution. Det er forældrene selv, der vælger, at barnet skal optages i en privatinstitution.

Der kan derfor opstå situationer, hvor forældre oplever, at deres fripladstilskud ikke dækker hele forældrebetalingen. Det skyldes, at de har valgt en privatinstitution, hvor udgifterne er højere end i de dagtilbud, som kommunen har indgået aftale med eller selv driver.

Denne merudgift skal de forældre, der har valgt tilbuddet, selv betale. Det skyldes hensynet til kommunens øvrige skatteborgere.

Jeg mener ikke, det kan være rimeligt, at kommunens øvrige skatteborgere, skal betale for at nogle forældre har valgt at takke nej til et kommunalt dagtilbud og i stedet har valgt en plads i en privatinstitution.

Når vi taler om lige adgang til daginstitutioner, er det samtidig vigtigt at pointere, at alle kommuner er forpligtede til at behandle alle børn lige, når de anviser pladser i kommunens dagtilbud.

På samme måde skal privatinstitutionerne overholde lighedsprincippet, når de opstiller retningslinjer for optagelse i institutionerne. Derudover har de forbud mod at diskriminere på baggrund af køn, religion og race, når de anviser plads i institutionen.

Det er derfor min overbevisning, at der i dag er lige adgang til en plads i de danske daginstitutioner.

Jeg mener heller ikke, at privatinstitutioner medfører social skævvridning. Tværtimod er privatinstitutionerne jo netop med til at øge mangfoldigheden på dagtilbudsområdet, så *alle*

forældre får muligheden for at tilrettelægge deres hverdag på bedst mulig måde.

Det frie valg er også med til at give forældrene mere indflydelse på deres børns hverdag. Ved at kunne vælge ud fra en vifte af tilbud, kan forældrene vælge de rammer, som de synes passer bedst til deres barn. Privatinstitutioner kan jo for eksempel være tilrettelagt ud fra en særlig pædagogik eller tilgang, som netop tiltaler nogle forældre.

Samtidig kan de forældre med de laveste husstandsindkomster jo netop få det økonomiske fripladstilskud med til at kompensere for egenbetalingen til en plads i en privatinstitution. Det at ”pengene følger barnet” er en af grundstenene bag det frie valg på dagtilbudsområdet.

Endelig vil jeg på det kraftigste tilbagevise, at kommunale dagtilbud skulle være dårligere end privatinstitutioner. Jeg må sige, at jeg på ingen måde deler spørgerens syn på de kommunale dagtilbud som B institutioner.

Tværtimod har vi i Danmark nogle af verdens bedste dagtilbud. Vi er internationalt berømmede for vores dagtilbud, og vi er et af de lande i OECD, der bruger flest penge på dagtilbudsområdet. Derudover viser flere undersøgelser, at brugertilfredsheden er i top.

Jeg synes derfor, at det er meget bekymrende og direkte forkert, når spørgeren forsøger at fremkalde et billede af de kommunale dagtilbud i Danmark som B institutioner.